

maafte skjæbnsvanger Virkning paa mange afsluttede Kontrakter. Det er den ene, saakaldte formelle Grund til, at jeg tror, at det er det høie Things Pligt hurtigt og afgjørende at sige sin Mening om det foreliggende Lovforslag, saa at i alt Fald denne Trusel kan blive sat ud af Kraft. Jeg tror ikke, at vor Vareomsætning og vore Handelsforhold i det Hele ere saa lykkelig stillede i dette Dieblit, at de kunne bære større Byrder, end allerede Konjunkturerne lægge paa dem. Men den anden Grund er af en mere omfattende Betydning, og Grunden er den, at ved det her foreliggende Lovforslag er der stæet et første Skridt paa en Vej, der efter min Mening og, jeg havde nær sagt, efter al dansk Lovgivning indtil Dato har været betragtet som en overordentlig farlig Vej. Det er nemlig første Gang, at der fra Ministerbænken forelægges os et Forslag og Lyder Udtalelser, der gaa afgjort i protektionistisk Retning. Jeg skal kort minde om Gangen i vor Toldlovgivning, som jo egentlig skriver sig fra Grundlaget for vor nuværende Toldlov, nemlig Forordningen af 1ste Februar 1797. Der blev ved denne Toldforordning af 1797 gjort et afgjørende Skridt bort fra det tidligere helt vidtløstigt gennemførte Beskatningssystem med dets dels høie Toldsatser, dels ligefremme Forbud. Man gik ind paa et helt andet System, det saakaldte Fiskalsystem, som havde til Hovedhensynspunkt at sørge for, at Staten fik de fornødne Indtægter, og stillede de andre tidligere saa afgjørende Hensyn i anden Række. Der er i Indledningen til Forordningen af 1797 udtalt en Sætning, som vidner om, at vore Fædre, altsaa for nogle Generationer siden, allerede havde gjort en Erfaring, som det var onstelig, at man fra den Side, hvorfra dette Lovforslag er kommet, nu vilde lægge sig paa Sinde. Det hedder nemlig i Indledningen til Forordningen af 1797 saaledes — og deri er ligesom indbefattet Frukten af den Erfaring, der var indhøstet i Løbet af det forrige Aarhundrede —: „I lige Grad som disse Forbud“ — det hele bestaaende Skattesystem — „tilsamentagne have tvunget Handel og Skibsfaar, have de ikke forfremmet Varers Frembringelse i Landet selv“. Denne ene korte Sætning siger jeg, indbefatter en dyrekjøbt Erfaring for Landet. Her tales ikke om Theorier eller Principer eller Doktriner; her fremhæves kun det, som man efter de uhyre Anstrængelser, man havde gjort i forrige Aarhundrede for kunstig at opamne forskellige Virksomheder, var naaet til, nemlig den Erfaring, at det ved en saadan Opamning ikke var lykkedes at fremme Varers Frembringelse i Landet selv. Denne Erfaring blev

Grundlaget for Toldlovgivningen den Gang i 1797, og det er som sagt paa dette Grundlag, at vi siden have bygget videre. Jeg skal ikke dvæle ved de forskjellige mellemliggende Trin, men dog nævne en Forordning, som har særlig Interesse, nemlig Forordningen af 1ste Mai 1838, fordi der til den er knyttet en anden Bestemmelse, som desværre siden er gaaet i Glemmebogen, nemlig den, at Toldlovgivningen skulde reformeres eller revideres hvert 3die Aar. Hvert 3die Aar skulde Regeringen underkaste den en Revision, og saaledes skulde den følge med den økonomiske Udvikling Trin for Trin, idet man ogsaa da havde gjort den Erfaring, at en Toldlovgivning, der ikke nøie passer til Udviklingen, Aar for Aar vil komme til at ståe og trykke paa forskjellig Maade. Ogsaa det havde man lært og havde den Gang faaet det fastslaaet. Men Bestemmelsen af 1838 blev kun anvendt i et eneste Tilfælde, nemlig i den allerførste Periode. Da foretoges en saadan Revision, og Følgerne af den blev en ny Toldforordning af 1844. Men fra det Dieblit blev ogsaa dette Punkt skrevet i Glemmebogen, og senere har man ikke opretholdt det. Det vilde være særdeles onstelig, om vi, naar vi komme til ordnede, rolige Lovgivningsforhold, kunde optage denne Regel, som vi sikkert have fundet haardt imod i de siden forløbne Aar. Toldlovgivningen har jo været ganske stillestående. Vi erindre Alle, at den nugældende Hovedlov er af 1863, og den blev til gennem Forhandlinger i Løbet af 6—7 Aar i det daværende Rigsraad. De forskjellige Toldforordninger, som saaledes ere fremkomne i dette Aarhundrede, have alle vedkjendt sig det Grundlag, hvorpaa man byggede i 1797, at det gjælder om ved en Toldrevision, en Toldreform, ikke at støtte ved kunstig Beskyttelse en Industri til at føre en unaturlig Tilværelse, men tværtimod at ordne Toldsatserne saaledes, at den Beskyttelse, der hidtil har fundet Sted paa forskellige Erhvervsgræne, efterhaanden kan indskræntes i Forhold til den Styrke, som Udviklingen paa det økonomiske Omraade har taget, idet man erkjender, at man Skridt for Skridt bør komme bort fra den Arv, man har overtaget fra tidligere Tider. Udviklingen i den Retning har været saa stærkt fastholdt, at man endnu i Rigsraadet — ikke det i 1863 — men i det gamle Rigsraad af 1855, den mest konservative, reaktionære Forsamling, som vel nogenstinde har siddet i Danmark, ikke var fornøiet med, hvad der fremkom i Retning af Indskræntning af Beskyttelse i det Forslag, som den daværende Finansminister fremsatte, men stillede Forslag om at gaa videre og hurtigt